

PRVA LEKCIJA

BEOGRAD

A

KNEZ-MIHAILOVA ULICA

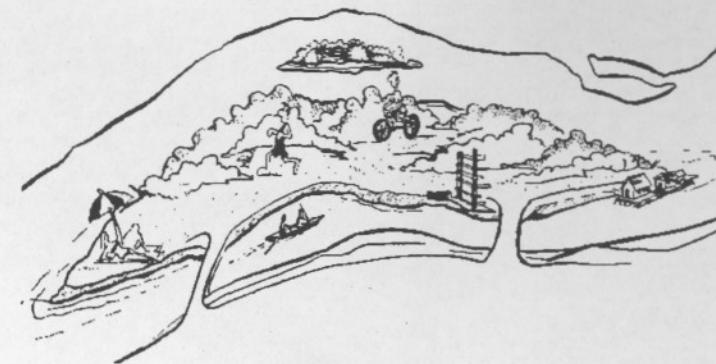
Oduvek je "Knez-Mihailova" predstavljala nešto posebno za stanovnike Beograda.

"Kad sam bio mlad i želeo da vidim nekog, odlazio sam u Knez-Mihailovu ulicu"- kaže jedan stari Beogradanin. "Iz večeri u veče šetali smo gore-dole ulicom, po nekoliko puta. Tako smo se družili."

I sada je tako. Kada dodete u ovu ulicu, nećete se pitati gde je srce Beograda. Videćete da se nalazite upravo u njemu. To je prijatno mesto, pogodno za opuštanje i časove odmora. Ova ulica je samo za pešake. Umesto vozila tu su klupe, zelenilo i mnogobrojni restorani. U njoj nema užurbanosti. Manje je buke i neroze nego u okolnim ulicama. Kada je lepo vreme, ljudi sede ispred restorana, posmatraju prolaznike. Ova lepa ulica ne privlači samo Beogradane nego i turiste.

B

ADA CIGANLIJA

Desetak minuta udaljena od centra grada nalazi se Ada Ciganlija, omiljeno izletište Beograđana, centar za rekreaciju i sport. To je ostrvo na Savi, ima lepo uredenu park-šumu, puno zelenila i peščane plaže. Sava je ovde pregrađena i tako je stvoren jezero koje je dugo nekoliko kilometara. Voda u jezeru je toplija od savske i mnogo čistija. Tako je Beograd dobio lepo uredeno kupalište. Na obali je podignut visok toranj za skokove u vodu i tribine za gledaoce. Na ostrvu ima terena za košarku, odbojku, hokej na travi, kuglanje. Postoje i tereni za jahanje kroz šumu.

Mnogi Beograđani radije koji letuju na reci nego na moru, napravili su kućice na splavu. Ljudi su ovde gostoljubivi, srdačno dočekuju goste i imaju vremena za duge razgovore. Ima dosta malih restorana na vodi, ali i velikih, luksuznih. Gosti mogu probati čuvenu riblju čorbu napravljenu od nekoliko vrsta rečne ribe. Ada je oaza mira i odmora u velikom, bučnom gradu.

I - Odgovorite na pitanja:

1. Gde se nalazi Ada Ciganlija? A Knez-Mihailova ulica?
2. Šta je Ada Ciganlija?
3. Šta je stvoren kada je Sava pregrađena?
4. Kojim sportovima možemo da se bavimo na Adi?
5. Koga privlači Knez-Mihailova ulica?

II - Tačne rečenice obeležite sa DA, netačne sa NE

Po čemu su slični Ada Ciganlija i Knez-Mihailova ulica?

1. Ima dosta restorana. _____
2. Nema vozila . _____
3. Tamo se nalaze lepe stare zgrade . _____
4. Izgradeni su mnogi sportski tereni . _____
5. Ljudi mogu da se odmore i opuste . _____
6. Kad šetaju, ljudi mogu da kupe dobru knjigu ili da posete neku galeriju. _____

REČI I IZRAZI

pogodno (pogodan)	- (of) convenient
opuštanje	- relaxation
srce	- heart
upravo	- right, directly
za pešake (pešak)	- for pedestrians(s)
umesto	- instead of
zelenilo	- green foliage, verdure
užurbanost (užurbanost)	- (of) hurriedness
nervoze (nervoza)	- (of) nervousness
u okolnim (okolni)	- in the near-by

A

raznobojne (raznobojan)	- multi-coloured
okrugli (okrugao)	- round
pojave se (pojaviti se)	- (they) appear (to appear)
predstavlja (predstavljati)	- (it) stands for (to stand for)
posebno (poseban)	- special
gore-dole	- up and down
družili smo se (družiti se)	- (we) made friends (to make friends)
privlači (privlačiti)	- (it) attracts (to attract)

izletište	- excursion place, resort
za rekreaciju (rekreacija)	- for recreation
uredenu (ureden)	- laid out, arranged
pregradena (pregraden)	- dammed, a damm was constructed
stvoreno (stvoren)	- made, created
savske (savski)	- (of) the Sava
čistija (čist)	- cleaner (clean)
kupalište	- bathing place
tribina	- auditorium
za hokej	- (for)(grass) hockey
na travi (trava)	- (on) grass

B

kuglanje	- bowling
postoje (postojati)	- there are (to exist)
jahanje	- horse-riding
na splavu (splav)	- (on) raft
zajednička (zajednički)	- mutual, joint
gostoljubivi (gostoljubiv)	- hospitable
srdačno	- cordially
luksuznih (luksuzan)	- (of) luxurious
riblju (riblji)	- (of) fish
oaza	- oasis
u bučnom (bučan)	- (in) noisy

VEŽBE

I - Izaberite prideve i stavite ih u odgovarajuće oblike

topao   nervozan   opušten   čist   srdačan

Ljudi su _____ u gradu nego na Adi Ciganliji.
Ljudi su **nervozniji** u gradu nego na Adi Ciganliji.

1. Voda u jezeru je _____ nego savska.
2. U prirodi smo _____ nego u gradu.
3. Jezerska voda je _____ nego voda u Savi.
4. Ljudi sa kućama na splavu su _____ nego u gradu.

II - Stavite reči u zagradama u odgovarajuće oblike

Jezerska voda je (topla) od (savska).
Jezerska voda je **toplja od savske**.

1. Ada je (mirna) od (beogradske ulice).
2. Kupanje na Adi je (priyatno) od (kupanje u bazenu).
3. Mnogi kažu da je rečna riba (ukusna) od (morska riba).
4. Jezerska voda je (čista) od (rečna voda).

III - Izaberite odgovarajuće reči i dopunite sledeće rečenice

rado malo prijatno dobro srdačno opušteno

Na Adi Ciganliji ljudi _____ dočekuju goste nego u gradu.
Na Adi Ciganliji ljudi **srdačnije** dočekuju goste nego u gradu.

1. U Knez-Mihailovoj ulici _____ je buke i nervoze nego u okolnim ulicama.
2. _____ je provesti slobodno vreme na Adi nego ostati kod kuće.
3. Mnogi Beogradani _____ letuju na reci nego na moru.
4. U svojim kućicama na Adi ljudi provode vreme _____ nego u svojim stanovima.
5. Neki kažu da je _____ jesti u malim restoranima nego u velikim.

IV - Napišite nekoliko rečenica sa veznikom NEGOM. Upotrebite sledeće reči: prijatno, opušteno, ukusan, -sna, -sno, čist, - a, - o.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

V - Dopunite rečenice odgovarajućim imenicama ili pridevima iz tabele

IMENICE	PRIDEVI (kakav, kakva, kakvo)
jezero	jezerski, - a, - o
Beograd	beogradski, - a, - o
riba	riblji, - a, - e
Sava	savski, - a, - o
reka	rečni, - a, - o
grad	gradski, - a, - o

1. Ovo je reka _____. Sada prelazimo _____. most.
2. Pregrade su stvorile _____. _____. voda je toplija nego rečna.
3. Sava i Dunav su velike _____. Po njima plove _____. brodovi.
4. _____ je najveći grad u Jugoslaviji. _____ ulice su bučne.
5. U Savi ima dosta _____. Na Adi Ciganliji možete probati čuvenu _____. čorbu.
6. Ada Ciganlija se nalazi nedaleko od centra _____. Ipak, tamo nema _____ buke i užurbanosti.

VI - Podvucite ono što nije tačno

1. Na Adi Ciganliji ljudi su: nervozni, opušteni, užurbani, srdačni, gostoljubivi,...
2. U gradu se oseća: opuštenost, nervosa, užurbanost, srdačnost, ...
3. Knez-Mihailova je ulica u kojoj Beograđani mogu da se: opuste, odmore, bave raznim sportovima, šetaju, kupaju, ...

VII - Stavite reči u zagradama u odgovarajuće oblike

Knez-Mihailova ulica je samo za (pešaci).
Knez-Mihailova ulica je samo za pešake.

1. Knez-Mihailova ulica je nešto posebno za (stanovnici) Beograda.
2. Ova lepa ulica je interesantna i za (turisti).
3. Ada Ciganlija je oaza mira i odmora za (Beogradani).
4. Ovo izletište Beogradana je centar za (rekreacija i sport).
5. Na obali Ade je podignut visok toranj za (skokovi) u vodu.
6. Ljudi na Adi srdačno dočekuju goste i imaju vremena za (dugi razgovori).

C

ZAŠTO PUTOVATI IZ BEOGRADA ... ?

Zašto putovati iz Beograda kada u njemu imate sve?

Ako volite vodu, Beograd se nalazi na dve velike reke. Ako volite šumu, grad ima Topčider i Košutnjak - velike zelene oaze. Ako vas interesuje safari i divlje životinje, tu je beogradski Zoološki vrt! Ako volite selo, posetite neku od velikih beogradskih pijaca!

Momo Kapor - adaptirano iz Beospektra

šuma
Topčider
Košutnjak
interesuje me

- forest, wood
- Topčider Park
- Košutnjak Park
- I am interested in

safari
divlje životinje
pijaca
zaboraviti

- safari
- wild animals
- open market
- to forget

REČI I IZRAZI

I - Završite rečenice prema tekstu

Ako volite vodu, Beograd ima _____

Ako volite selo, Beograd ima _____

Ako volite životinje, Beograd ima _____

Ako volite šume, Beograd ima _____

II - Dopunite izraze datim rečima. Obratite pažnju na jedinu i množinu

hrana spomenici muzeji muzika sportska odeća restorani

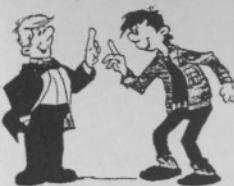
Šta vas interesuje kad dodete u novi grad?

a) Interesuje me _____ Interesuju me _____
_____

b) Sada proširite rečenice odgovarajućim glagolima

videti posetiti probati kupiti
слушаči upoznati

Interesuje me da _____
_____

RAD U PAROVIMA

Tražite od druga da vam priča nešto o svom gradu (ili o nekom velikom gradu u svojoj zemlji). Izaberite od sledećih reči ono o čemu želite da vam priča.

*izletišta
šetališta*

*reke
muzeji*

*spomenici
hoteli*

*restorani
diskoteke*

Napišite kratak tekst o nekom interesantnom delu vašeg grada.

D

KAFANA " ? " *

U blizini Kalemeđana, preko puta Saborne crkve, nalazi se jedna stara kafana sa neobičnim imenom: "?".

Branislav Nušić, srpski pisac, zapisao je kako je nastalo ovo ime.

Kafana je nekoliko puta menjala vlasnika i ime. Kada je 1896. godine vlasnik kafane stavio tablu sa imenom "Kafana kod Saborne crkve", crkva je protestovala.

Nekoliko dana i vlasnik i gosti su razmišljali o novom imenu. U međuvremenu, firmopisac je napisao iznad vrata znak pitanja. Gosti su prihvatili ovaj znak kao ime kafane i vlasnik ga više nikada nije menjao.

REČI I IZRAZI

preko puta
Saborna crkva
vlasnik
protestovati

- opposite
- Cathedral Church
- owner
- to protest

firmopisac
setiti se
prihvatići

- painter of firms
- to remember, to decide
- to accept

* " ? " - znak pitanja

I - Odgovorite na pitanja

1. Gde se nalazi kafana "?" ?
2. Ko je zapisao kako je nastalo ovo neobično ime?
3. Da li je vlasnik kafane promenio neobično ime?
4. Kako se danas zove ova kafana?

RAD U PAROVIMA

A

Pozovite partnera da izadete u šetnju ili u restoran. Izabrali ste jedno mesto koje vam se sviđa jer .....

Napišite nekoliko rečenica o kafani "?" i o tome kako je kafana dobila neobično ime.

RAZGOVARAJMO

O Beogradu .....

Koje je omiljeno izletište Beograđana? Zašto?
Uporedite* Adu Ciganiju sa prometnim ulicama u centru grada.
Zašto Knez-Mihailova ulica privlači i Beograđane i turiste?
Zašto je lepša od drugih ulica u centru grada?
Koliko poznajete Beograd? Koji deo grada Vam se najviše sviđa? Zašto?

* uporediti - to compare

Razgovarajte sa partnerom

Ima li u vašem gradu ulica samo za pešake?

Da li neko mesto u vašem gradu predstavlja za vas nešto posebno, kao Knez-Mihailova ulica za Beogradane? Opišite takvo mesto.

Kakva mesta u gradu Vi volite - prometna mesta sa mnogo restorana, diskoteka, prodavnica, ili mirnija mesta gde nema nervoze, žurbe i buke? Gde se bolje osećate?

OBJAŠNJENJA I UPUTSTVA

1) Veznik **NEGO** upotrebljava se sa komparativom prideva i priloga:

Ljudi su **opušteniji** u prirodi **nego** u gradu.

Mnogi ljudi **radije** letuju na reci **nego** na moru.

2) Predlog **OD** upotrebljava se sa komparativom prideva.

Ada je mirnija **od beogradskih ulica**.

Uporedi: Ada je mirnija **nego** beogradske ulice.

3) Akuzativ imenica i prideva ponovite u "Pregledu".

ДРУГА ЛЕКЦИЈА ЗАБАВНИ ЖИВОТ НЕКАД И САД

Δ

КАФАНЕ

Често се каже: "Све су то само обични кафански разговори!". Међутим, кафана је место где људи говоре отворено, искрено и опуштено. Ту се окупљају људи различитих професија и интересовања.

Београд је своју прву кафану добио 1592. године. У то време кафане су биле мале, са ниским столовима. У њима су се окупљали само мушкирци. Келнери су служили кафу, слаткише и пиће.

И данас, као некада, у кафанама се играју карте, билијар и шах; у новије време у кафићима се играју видео игре и флипери. У неким кафанама се окупљају становници једне улице или краја, негде припадници појединих професија (глумци, певачи, књижевници, занатлије). У кафиће обично долази омладина.

Без кафана и кафића има мање места за пиће и губљење времена, али и више досаде и монотоније.